

„Mała” ustawa o innowacyjności – nowe prawo i korzyści dla biotechnologii

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszły w życie ostatnie postanowienia Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej, tzw. małej ustawy o innowacyjności (Dz. U. poz. 1933 z późn. zm.). Jakie korzyści płyną z niej dla sektora biotechnologii?

Wprowadzone zostały zmiany m.in. w Ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) oraz w Ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz.

1888 i 1926). Od teraz osoby wprowadzające do spółki aport w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej lub przemysłowej zwolnione zostały z obowiązku kwalifikowania takiego aportu jako przychód, co w uproszczeniu może prowadzić do braku obowiązku podatkowego z tego tytułu. Zmiana

ta dotyczy m.in. naukowców komercjalizujących swoje rozwiązania. Ponadto mali i średni przedsiębiorcy mogą odliczyć od podatku koszty związane z uzyskaniem i utrzymaniem patentu, np. na wynalazek biotechnologiczny. Podniesione zostały również wartości kosztów przeznaczonych na działalność badawczo-rozwojową, które umożliwiają odliczenie od podatku: w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw – próg został podniesiony z 30 do 50%, w przypadku pozostałych podatników (np. duże przedsiębiorstwa) – z 20 do 50% na koszty związane z pracownikami zatrudnionymi do prac B+R (koszty osobowe) oraz z 10 do 30% na pozostałe koszty związane z działalnością B+R. Koszty te można odliczać przez 6 lat (przed nowelizacją – 3 lata).

W nowelizacji zawarte zostały również zmiany dotyczące start-upów: przedsiębiorcy prowadzący start-upy mogą ubiegać się o zwrot gotówkowy w wysokości 18 lub 19% wartości, która mogła, ale nie została uprzednio odliczona.

Po drugie uproszczenie procedur

Wraz z wejściem w życie nowelizacji, naukowcy zatrudnieni na uczelniach publicznych lub w instytutach Polskiej Akademii Nauk mogą w prostszy sposób nabywać wyniki swoich badań (tzw. uwłaszczenie naukowców). Wystarczy, że w terminie 14 dni zgłoszą uczelni (w formie oświadczenia) zainteresowanie przeniesieniem praw do tych wyników i know-how, wówczas uczelnia w terminie 3 miesięcy podejmuje decyzję w sprawie ich komercjalizacji [art. 86e Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 z późn. zm.) oraz art. 94c Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2016 r. poz. 572 i 1311)]. Ponadto uchylony został przepis ustanawiający maksymalny pięcioletni okres, w ciągu którego pracownik naukowy mógł brać udział w zyskach z komercjalizacji wyników badań. Jak podaje ustawodawca w uzasadnieniu, zmiana ta spowodowana jest „specyfiką działalności innowacyjnej, tj. długi czas wprowadzania produktu na rynek (w szczególności w branżach, np. farmaceutycznej, biotechnologicznej oraz chemicznej). Okres 5 lat bywa zbyt krótki (w związku z wieloletnimi badaniami klinicznymi oraz testami), by podmioty uprawnione uzyskały korzyści z komercjalizacji, co obniża ich aktywność na tym polu” [1].

W pogoni za Zachodem

Ustawodawca w uzasadnieniu ustawy zwraca uwagę na rolę innowacyjności w rozwoju i ocenie konkurencyjności państwa. Zauważa, że Polska na tle innych państw, zarówno europejskich, jak i tych z zewnątrz, ma słabo rozwinięty ten obszar działalności, o czym świadczą zajmowane pozycje w rankingach, np. w światowym rankingu innowacyjności (Global Innovation Index) Polska zajmowała następujące pozycje: w 2014 r. – 45, w 2015 r. – 46, w 2016 r. – 39 [2,3,4]. W uzasadnieniu do projektu przedmiotowej ustawy przywołana zostaje unijna strategia „Europa 2020”, w której jednym z trzech priorytetów jest inteligentny wzrost gospodarczy, który zakłada m.in. bardziej efektywne inwestycje w edukację, badania naukowe i innowacje. Ponadto w przedmiotowym unijnym planie wzrostu w okresie od 2010 do 2020 r. jednym z pięciu celów dla Unii Europejskiej są inwestycje w badania i rozwój, na które powinno zostać przeznaczonych 3% PKB Unii w 2020 r. Jak widać, w Polsce innowacyjność jest niedostatecznie rozwinięta (co może dziwić, biorąc pod uwagę wielość wyspecjalizowanych podmiotów na naszym rynku), chociaż napawa optymizmem fakt, że można w tym względzie odnotować tendencje wzrostowe Polski w świetle ubiegłorocznego rankingu.

Uniknąć najgorszego

Młode przedsiębiorstwa (start-upy), które uzyskały publiczne dofinansowanie i rozwijają swój produkt, dochodzą do momentu, w którym okres dofinansowania w końcu się kończy. Pytanie, skąd wziąć środki na dalszy rozwój? Prywatni inwestorzy niechętnie przeznaczają swoje pieniądze na takie działalności, ponieważ innowacyjne rozwiązania postrzegane są przez nich jako niepewna inwestycja. Gdy opisana wyżej sytuacja następuje, mówi się wtedy o „dolinie śmierci” albo precyzyjniej, o „innowacyjnej dolinie śmierci”. Jak opisuje ustawodawca w uzasadnieniu, jest to „etap procesu inwestycji w innowację, kiedy koszty przekraczają granice wytrzymałości inwestorów (którzy mogą postrzegać je jako straty, a nie jako inwestycję – obawy te można uzasadnić faktem, że przedsięwzięcia innowacyjne ze swej natury cechują się również niepewnością rezultatu)”. Aby uniknąć takiej sytuacji, ustawodawca wprowadził wyżej opisane ulgi podatkowe, które mają promować innowacyjność.

Młodzi przedsiębiorcy mogą też skorzystać z instrumentu finansowego Komisji Europejskiej, stworzonego w ramach projektu Horyzont 2020 – Fast Track to Innovation, który skierowany jest do międzynarodowych konsorcjów projektowych posiadających innowacyjny produkt.

Innowacyjne rozwiązania powstają w wyniku połączenia różnych dziedzin nauki oraz porozumienia między naukowcami a przedsiębiorcami. Miejscem, gdzie spotykają się te dwa światy, są np. klastry. Pomoc państwa dzięki takim działaniom jak powyższa „mała” ustawa o innowacyjności, powinna przynieść korzyści dla rozwoju nauki, gospodarki i konkurencyjności Polski. W ten sposób będzie bardziej wymiennie wykorzystywany potencjał, który posiadają polscy wynalazcy i uczelnie, w szczególności w sektorze biotechnologicznym.

Źródła:

1. Departament Rady Ministrów, Uzasadnienie projektu ustawy (dostęp 5.01.2017 r.) <http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12282852/12340072/12340073/dokument238346.pdf>
2. The Global Innovation Index 2014, [dostęp: 5.01.2017 r.] http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/economics/gii/gii_2014.pdf
3. The Global Innovation Index 2015, [dostęp: 5.01.2017 r.] <https://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2015-v5.pdf>
4. The Global Innovation Index 2016, [dostęp: 5.01.2017 r.] <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2016-report#>

Kamil Trzasko

prawnik KG LEGAL Kietyka Gładkowski
– Spółka partnerska
Kancelaria radców prawnych